KOMISJONI DIREKTIIV 2008/63/EÜ,

20. juuni 2008,

konkurentsi kohta telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmete turgudel

(EMPs kohaldatav tekst)

(kodifitseeritud versioon)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 86 lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjoni 16. mai 1988. aasta direktiivi 88/301/EMÜ konkurentsi kohta telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmete turgudel [1] on oluliselt muudetud. [2] Selguse ja otstarbekuse huvides tuleks kõnealune direktiiv kodifitseerida.

(2) Telekommunikatsioon oli kõigis liikmesriikides kas osaliselt või tervikuna riiklik monopol, mis anti eri- või ainuõigusena ühele või mitmele võrgu infrastruktuuri ja sellega seotud teenuste pakkumise ja käitamise eest vastutavale asutusele. Kõnealused õigused olid sageli siiski ulatuslikumad kui võrgukasutusteenuste pakkumine ja hõlmasid ka võrguühenduseks vajalike kasutajate lõppseadmete pakkumist. Viimastel aastakümnetel on võrkude tehniline areng olnud märkimisväärne ning eriti kiire on olnud lõppseadmete areng.

(3) Vastuseks tehnilisele ja majanduslikule arengule on liikmesriigid vaadanud läbi eri- ja ainuõiguste andmise telekommunikatsioonisektoris. Lõppseadmete liikide kiire lisandumine ja lõppseadme mitmel otstarbel kasutamise võimalus tähendab, et kasutaja peaks saama vabalt valida olemasolevate eri liiki seadmete vahel, et täielikult ära kasutada kõnealuses valdkonnas toimunud tehnoloogia arengut.

(4) Ainuõiguste olemasolu piirab telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmete vaba liikumist selliste seadmete (sealhulgas satelliitseadmete) importimisel ja turustamisel, sest teatavaid tooteid ei turustata, või ühendamisel, kasutuselevõtmisel või hooldamisel, sest turu omadusi ning toodete mitmekesisust ja tehnilist omapära arvesse võttes ei ole monopolil motivatsiooni pakkuda neid teenuseid toodete puhul, mida ta ei ole ise turustanud või importinud, ega viia oma hindu vastavusse kuludega, sest puudub oht, et uued turule tulijad tekitaksid konkurentsi. Võttes arvesse asjaolu, et suurel osal seadmeturgudel on suur valik telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmeid, võib eriõigusel, mis kas otseselt või kaudselt piirab selliste seadmete importimise, turustamise, ühendamise, kasutuselevõtmise ja hooldamise õigusega ettevõtjate arvu, olla sama mõju kui ainuõiguste andmisel. Selliste ainu- ja eriõiguste näol on tegemist meetmetega, mille mõju on samaväärne asutamislepingu artikliga 28 vastuolus olevate koguseliste piirangutega. Seega tuleb kaotada kõik telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmete importimise, turustamise, ühendamise, kasutuselevõtmise ja hooldamise olemasolevad ainuõigused ja võrreldava mõjuga õigused, st kõik eriõigused peale nende, mis seisnevad ühele või mitmele ettevõtjale antud õiguslikes või halduslikes eelistes ja mis mõjutavad teiste ettevõtjate suutlikkust tegelda eespool nimetatud toimingutega samas geograafilises piirkonnas ainult märkimisväärselt samasuguste tingimuste korral.

(5) Lõppseadmetega seotud eri- või ainuõigusi kasutatakse sel viisil, et tegelikult seatakse teistest liikmesriikidest pärit seadmed ebasoodsamasse olukorda, eriti sellega, et kasutajatel ei lasta vabalt valida seadmeid, mis olenemata päritolust oma hinna ja kvaliteedi poolest sobiksid kõige paremini nende vajadustega. Seega ei ole nimetatud õiguste kasutamine artikliga 31 kooskõlas üheski liikmesriigis.

(6) Lõppseadmete ostmise ja laenutamise puhul on otsustavaks teguriks paigaldus- ja hooldusteenuste pakkumine. Ainuõiguste säilitamine selles valdkonnas oleks samaväärne turustamise ainuõiguse säilitamisega. Seepärast tuleb ka sellised õigused kaotada, et impordi ja turustamise ainuõiguste kaotamisel oleks praktiline mõju.

(7) Lõppseadmete hooldus on teenus asutamislepingu artikli 50 tähenduses. Kõnealust teenust, mida kaubanduslikust seisukohast võttes ei saa lahutada lõppseadmete turustamisest, tuleb pakkuda vabalt vastavalt asutamislepingu artiklile 49, eriti juhul, kui seda teevad kvalifitseeritud käitajad.

[1] EÜT L 131, 27.5.1988, lk 73. Direktiivi on muudetud direktiiviga 94/46/EÜ (EÜT L 268, 19.10.1994, lk 15).

[2] Vt II lisa A osa.

(8) Turu olukord põhjustab jätkuvalt asutamislepinguga kehtestatud konkurentsieeskirjade rikkumist ja kahjustab kaubanduse arengut niivõrd, et see on vastuolus ühenduse huvidega. Tihedam konkurents lõppseadmete turul eeldab, et kehtestatakse läbipaistvad tehnilised spetsifikaadid, mis vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 1999. aasta direktiivis 1999/5/EÜ (raadioseadmete ja telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmete ning nende nõuetekohasuse vastastikuse tunnustamise kohta) [1] osutatud olulistele nõuetele ja võimaldavad lõppseadmete vaba liikumist. Selline läbipaistvus omakorda eeldab kindlasti tehniliste spetsifikaatide avaldamist.

(9) Lõppseadmete importimiseks ja turustamiseks antud eri- või ainuõigused on tekitanud olukorra, mis on vastuolus asutamislepingu artikli 3 lõike g eesmärgiga, millega nähakse ette sellise süsteemi kehtestamine, mis tagab, et konkurentsi ühisturul ei moonutata, ning nõutakse *a fortiori*, et konkurentsi ei tohi kaotada. Vastavalt asutamislepingu artiklile 10 on liikmesriikidel kohustus hoiduda mis tahes meetmetest, mis võiksid seada ohtu asutamislepingu eesmärkide, sealhulgas artikli 3 lõike g eesmärkide saavutamise. Seepärast tuleb lõppseadmete ainuõigust käsitada koos artikliga 3 kohaldatava asutamislepingu artikli 82 sätetega vastuolus olevatena ning selliste õiguste andmine või säilitamine liikmesriigi poolt on keelatud asutamislepingu artikli 86 lõike 1 kohaselt.

(10) Selleks, et kasutaja saaks kasutada enda valitud lõppseadmeid, on vaja teada üldkasutatava võrgu lõpp-punktide omadusi, millega lõppseadmed tahetakse ühendada, ja muuta need omadused läbipaistvaks. Seepärast peavad liikmesriigid tagama, et need omadused avaldatakse ja kasutajatel on juurdepääs üldkasutatava võrgu lõpp-punktidele.

(11) Et suuta oma tooteid turustada, on lõppseadmete valmistajatel vaja teada, milliseid tehnilisi nõudmisi nad peavad täitma. Seepärast peaksid liikmesriigid vormistama ja avaldama spetsifikaadid ning esitama komisjonile vastavasisulise eelnõu kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiiviga 98/34/EÜ, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest teatamise kord. [2] Spetsifikaate võib laiendada teistest liikmesriikidest imporditud toodetele ainult niivõrd, kuivõrd see on vajalik tagamaks, et järgitakse direktiivi 1999/5/EÜ artiklis 3 sätestatud olulisi nõudeid, mille täitmist võib ühenduse õiguse alusel õiguspäraselt nõuda. Liikmesriigid peavad igal juhul järgima asutamislepingu artikleid 28 ja 30, mille kohaselt peab importiv liikmesriik lubama teises liikmesriigis õiguspäraselt valmistatud ja turustatud lõppseadmete importimist oma territooriumile.

(12) Spetsifikaatide läbipaistvaks, objektiivseks ja diskrimineerimiseta rakendamiseks ei saa nende rakendamise järelevalvet ilmselge huvide konflikti tõttu usaldada lõppseadmete turul konkureerivale isikule. Seepärast peaksid liikmesriigid tagama, et järelevalve tehakse ülesandeks võrgu käitajast ja teistest nimetatud turul konkureerijatest sõltumatule asutusele.

(13) Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide kohustusi, mis on seotud II lisa B osas esitatud direktiivide ülevõtmise tähtaegadega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „lõppseade” –

a) seade, mis on otseselt või kaudselt ühendatud üldkasutatava telekommunikatsioonivõrgu lõpp-punktiga, et saata, töödelda või võtta vastu teavet; nii otsese kui ka kaudse ühenduse korral võib ühenduse luua kaabli või optilise kaabli abil või elektromagnetiliselt; ühendus on kaudne siis, kui lõppseadme ja üldkasutatava võrgu ühenduse lõpp-punkti vahele paigaldatakse seadmed;

b) satelliitside maajaamaseade;

2) „satelliitside maajaamaseadmed” – seadmed, mida saab kasutada ainult raadiosidesignaalide edastamiseks või edastamiseks ja vastuvõtmiseks („edastus/vastuvõtt”) või ainult vastuvõtmiseks („ainult vastuvõtt”) satelliitide või muude kosmosepõhiste süsteemide vahendusel;

3) „ettevõtja” – avalik-õiguslik ettevõtja või eraettevõtja, kellele liikmesriik annab eri- või ainuõigused telekommunikatsiooni lõppseadmete importimiseks, turustamiseks, ühendamiseks ja kasutuselevõtmiseks ja/või selliste seadmete hooldamiseks;

[1] EÜT L 91, 7.4.1999, lk 10. Direktiivi on muudetud määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

[2] EÜT L 204, 21.7.1998, lk 37. Direktiivi on viimati muudetud nõukogu direktiiviga 2006/96/EÜ (ELT L 363, 20.12.2006, lk 81).

4) „eriõigused" – õigused, mis liikmesriik annab piiratud arvule ettevõtjatele mis tahes õigus- või haldusaktiga, mis teatavas geograafilises piirkonnas

a) piirab selliste ettevõtjate arvu kahe või enamaga muul viisil kui objektiivsete, proportsionaalsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide põhjal või

b) määrab mitu konkureerivat ettevõtjat muul viisil kui punktis a nimetatud kriteeriumide põhjal või

c) annab mis tahes ettevõtjale muul viisil kui punktides a ja b nimetatud kriteeriumide kohaselt õiguslikke või halduslikke eeliseid, mis oluliselt mõjutavad teiste ettevõtjate võimalusi importida, turustada, ühendada, kasutusele võtta ja/või hooldada telekommunikatsiooni lõppseadmeid samas geograafilises piirkonnas ja sisuliselt samaväärsetel tingimustel.

Artikkel 2

Liikmesriigid, kes on ettevõtjatele andnud eri- või ainuõigusi, tagavad, et tühistatakse kõik ainuõigused ja ka need eriõigused, mis

a) piiravad ettevõtjate arvu kahe või enamaga muul viisil kui objektiivsete, proportsionaalsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide põhjal või

b) määravad mitu konkureerivat ettevõtjat muu kui punktis a näidatud kriteeriumide põhjal.

Nad teatavad komisjonile võetud meetmetest või sel otstarbel koostatud eelnõudest.

Artikkel 3

Liikmesriigid tagavad ettevõtjatele õiguse lõppseadmeid importida, turustada, ühendada, kasutusele võtta ja hooldada.

Sellest olenemata võivad liikmesriigid

a) satelliitside maajaamaseadmete puhul mitte lubada selliste seadmete ühendamist üldkasutatava telekommunikatsioonivõrguga või nende kasutuselevõtmist, kui need ei vasta direktiivi 1999/5/EÜ kohaselt vastu võetud asjaomastele ühistele tehnilistele eeskirjadele või nende puudumise korral nimetatud direktiivi artiklis 3 osutatud olulistele nõuetele; ühiste tehniliste eeskirjade või ühtlustatud regulatiivsete tingimuste puudumise korral peavad siseriiklikud eeskirjad olema vastavuses nende oluliste nõuetega ja neist teatatakse komisjonile kooskõlas direktiiviga 98/34/EÜ, kui see on kõnealuse direktiivi kohaselt vajalik;

b) muude lõppseadmete puhul mitte lubada selliste seadmete ühendamist üldkasutatava telekommunikatsioonivõrguga, kui nad ei vasta direktiivi 1999/5/EÜ kohaselt vastu võetud asjaomastele ühistele tehnilistele eeskirjadele või nende puudumise korral nimetatud direktiivi artiklis 3 osutatud olulistele nõuetele;

c) nõuda, et ettevõtjatel oleks objektiivsete, mittediskrimineerivate ja üldsusele kättesaadavate kriteeriumide põhjal olemas lõppseadmete ühendamiseks, kasutuselevõtmiseks ja hooldamiseks vajalik tehniline kvalifikatsioon.

Artikkel 4

Liikmesriigid tagavad, et kasutajatel on juurdepääs uutele üldkasutatava võrgu lõpp-punktidele ja et üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude operaatorid avaldavad kõnealuste punktide füüsilised omadused.

Artikkel 5

Liikmesriigid tagavad, et kõik lõppseadmete spetsifikaadid vormistatakse ja avaldatakse.

Liikmesriigid edastavad tehniliste spetsifikaatide eelnõud komisjonile kooskõlas direktiiviga 98/34/EÜ.

Artikkel 6

Liikmesriigid tagavad, et artiklis 5 osutatud spetsifikaatide rakendamise järelevalve usaldatakse asutusele, mis ei sõltu telekommunikatsioonisektoris kaupu ja/või teenuseid pakkuvatest avalik-õiguslikest ettevõtjatest või eraettevõtjatest.

Artikkel 7

Liikmesriigid esitavad komisjonile iga aasta lõpus aruande, mis võimaldab komisjonil jälgida artiklite 2, 3, 4 ja 6 sätete täitmist.

Aruande kava on esitatud I lisas.

Artikkel 8

Direktiiv 88/301/EMÜ, mida on muudetud II lisa A osas loetletud direktiiviga, tunnistatakse kehtetuks; see ei mõjuta liikmesriikide kohustusi, mis on seotud II lisa B osas esitatud direktiivide ülevõtmise tähtaegadega.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile kooskõlas III lisas esitatud vastavustabeliga.

Artikkel 9

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 10

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 20. juuni 2008

Komisjoni nimel

president

José Manuel BARROSO

I LISA

Artiklis 7 osutatud aruande kava

Artikli 2 rakendamine

Lõppseadmed, mida käsitlevaid õigusakte muudetakse või on muudetud.

Lõppseadmete kategooriate kaupa:

— meetme vastuvõtmise kuupäev või

— projekti käivitamise kuupäev või

— meetme jõustumise kuupäev.

Artikli 3 rakendamine

— Lõppseadmed, mille ühendamine ja/või kasutuselevõtmine on olnud piiratud.

— Vajalik tehniline kvalifikatsioon koos viidetega selle avaldamisele.

Artikli 4 rakendamine

— Viited avaldatud trükistele, milles sätestatakse füüsilised omadused.

— Olemasolevate üldkasutatava võrgu lõpp-punktide arv.

— Nende üldkasutatava võrgu lõpp-punktide arv, millele on praegu võimalik juurde pääseda.

Artikli 6 rakendamine

— Määratud sõltumatu asutus või sõltumatud asutused.

II LISA

A OSA

Kehtetuks tunnistatud direktiiv koos muudatusega

(artikkel 8)

Komisjoni direktiiv 88/301/EMÜ (EÜT L 131, 27.5.1988, lk 73)

Komisjoni direktiiv 94/46/EÜ (EÜT L 268, 19.10.1994, lk 15)

B OSA

Siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtajad

(artikkel 8)

Direktiiv	Ülevõtmise tähtaeg
88/301/EMÜ	—
94/46/EÜ	8. august 1995

III LISA

Vastavustabel

Direktiiv 88/301/EMÜ	Käesolev direktiiv
Artikli 1 sissejuhatavad sõnad	Artikli 1 sissejuhatavad sõnad
Artikli 1 esimese taande esimene ja teine lause	Artikli 1 punkti 1 alapunkt a
Artikli 1 esimese taande viimane lause	Artikli 1 punkti 1 alapunkt b
Artikli 1 teine taane	Artikli 1 punkt 3
Artikli 1 kolmanda taande sissejuhatavad sõnad	Artikli 1 punkti 4 sissejuhatavad sõnad
Artikli 1 kolmanda taande esimene alataane	Artikli 1 punkti 4 alapunkt a
Artikli 1 kolmanda taande teine alataane	Artikli 1 punkti 4 alapunkt b
Artikli 1 kolmanda taande kolmas alataane	Artikli 1 punkti 4 alapunkt c
Artikli 1 neljas taane	Artikli 1 punkt 2
Artikkel 2	Artikkel 2
Artikli 3 esimene lause	Artikli 3 esimene lõik
Artikli 3 teine lause	Artikli 3 teise lõigu sissejuhatav lause
Artikli 3 esimene taane	Artikli 3 teise lõigu punkt a
Artikli 3 teine taane	Artikli 3 teise lõigu punkt b
Artikli 3 kolmas taane	Artikli 3 teise lõigu punkt c
Artikli 4 esimene lõik	Artikkel 4
Artikli 4 teine lõik	—
Artikli 5 lõige 1	—
Artikli 5 lõike 2 esimene lause	Artikli 5 esimene lõik
Artikli 5 lõike 2 teine lause	Artikli 5 teine lõik
Artikkel 6	Artikkel 6
Artikkel 8	—
Artikkel 9	Artikkel 7
Artikkel 10	—
—	Artikkel 8
—	Artikkel 9
Artikkel 11	Artikkel 10
I lisa	—
II lisa	I lisa
—	II lisa
—	III lisa